

Πορνογραφία Ανηλίκων Εντός και Εκτός Διαδικτύου

Εισαγωγή - Φαινομενολογία - Έννομο αγαθό

της Ελένης Ντάμπαλη

Σε μιαν απόπειρα προσέγγισης του φαινομένου της παιδικής πορνογραφίας στο διαδίκτυο, μπορεί, εύκολα, να καταστεί αντιληπτό πως το φαινόμενο αυτό αποκτά διαρκώς μεγαλύτερες διαστάσεις, τόσο στη διεθνή κοινότητα όσο και στην ελληνική επικράτεια. Διότι, το ίδιο το διαδίκτυο καθιστά δυνατή την ταυτόχρονη διάχυση πληροφοριών σε περισσότερους ανθρώπους παγκοσμίως. Κατ' αυτόν τον τρόπο, δημιουργούνται νέες προκλήσεις για την αντιμετώπιση σε διεθνές, κοινοτικό και εθνικό επίπεδο, ενός ήδη υπαρκτού προβλήματος, το οποίο, όμως, συνεχώς διογκώνεται, απειλώντας σοβαρά τις οργανωμένες κοινωνίες. Ως παιδική πορνογραφία το άρθρο 2 περ. γ' του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού ορίζεται η «οιαδήποτε αναπαράσταση και με οποιοδήποτε μέσο, παιδιού, εμπλεκόμενου σε πραγματικές ή εικονικές γενετήσιες δραστηριότητες, ή η οιαδήποτε απεικόνιση των γενετησίων οργάνων παιδιού για πρωτευόντως σεξουαλικούς σκοπούς».¹

Επιχειρώντας να σκιαγραφήσει κανείς τον τρόπο αντιμετώπισης του προβλήματος από τον έλληνα νομοθέτη, θα μπορούσε να επισημάνει τα ακόλουθα: Σύμφωνα με τη βασική μορφή πορνογραφίας ανηλίκων, στην παράγραφο 1 του 348 Α του ελληνικού ΠΚ, όπως τροποποιήθηκε το ανωτέρω άρθρο με τον πολύ πρόσφατο νόμο 3625/2007, οποίος με πρόθεση παράγει, διανέμει, δημοσιεύει, επιδεικνύει, εισάγει στην Επικράτεια ή εξάγει από αυτήν, μεταφέρει, προσφέρει, πωλεί ή με άλλον τρόπο διαθέτει, αγοράζει, προμηθεύεται, αποκτά ή κατέχει υλικό παιδικής πορνογραφίας

ή διαδίδει ή μεταδίδει πληροφορίες σχετικά με την τέλεση των παραπάνω πράξεων, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ. Στην παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου, φαίνεται να δομούνται δύο παραλλαγές του εγκλήματος, τιμωρούμενες σε βαθμό κακουργήματος, δηλαδή με ποινές καθειρξεως έως είκοσι χρόνια ή και με ισόβια κάθειρξη αν προκλήθηκε από την πράξη θάνατος ανηλίκου. Η πρώτη αφορά ένα έγκλημα βλάβης-δηλαδή εκείνο που το αποτέλεσμα του έγκειται στη βλάβη εννόμου αγαθού- σε βάρος συγκεκριμένων ανηλίκων και ταυτόχρονα γενικής διακινδύνευσης, ήτοι εκείνο που το αποτέλεσμα του σταματά στη διακινδύνευση μόνο ενός εννόμου αγαθού- κατά της ανηλικότητας. Η δεύτερη από τις παραπάνω παραλλαγές συνιστά την ιδιαίτερα διακεκριμένη μορφή του ανωτέρω εγκλήματος, όπου προκαλείται ένα περαιτέρω αποτέλεσμα βαριάς σωματικής βλάβης ή θανάτου συγκεκριμένου ανηλίκου προσώπου.² Με τον ίδιο ανωτέρω νόμο 3625/2007 θεσπίστηκε στην παράγραφο δύο της ίδιας ως άνω διάταξης η τέλεση πορνογραφίας «δια συστήματος ηλεκτρονικού υπολογιστή ή με τη χρήση διαδικτύου», η οποία συνιστά και αυτή διακεκριμένη μορφή της βασικής μορφής του εγκλήματος και τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως τριακοσίων χιλιάδων ευρώ.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονίσουμε μια ακόμη ενδιαφέρουσα τροποποίηση που επήλθε με τον ανωτέρω νόμο 3625/2007 στη διάταξη που μας απασχολεί, η οποία συνίσταται στην απάλειψη του στοιχείου της από κερδοσκοπία τέλεσης της πράξης από την παράγραφο 1. Σήμερα πλέον, δεν είναι απαραίτητη, όπως μέχρι πρόσφατα, η ύπαρξη του ανωτέρω στοιχείου για την θεμελίωση του αξιοποίνου, το οποίο, ωστόσο, οδηγεί στην βαρύτερη τιμώρηση της πράξης, σύμφωνα με την νέα παράγραφο 4 της ίδιας διάταξης.

Προκειμένου να κατανοηθεί καλύτερα η διάταξη που μας απασχολεί, προϋποτίθεται μια έρευνα αλλά και γύρω από το προστατευόμενο έννομο αγαθό στο 348Α Π.Κ.

Ο Π.Κ. εντάσσει το άρθρο 348Α στο κεφάλαιο των εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθέριας, οπότε θα μπορούσε κανείς να ισχυριστεί ότι προστατεύεται με αυτή

τη διάταξη το παραπάνω έννομο αγαθό. Μια άποψη,³ ωστόσο, υποστηρίζει ότι στο άρθρο αυτό δεν προστατεύεται η γενετήσια ελευθερία και η ανηλικότητα γιατί τυποποιούνται και συμπεριφορές που δε συνιστούν σεξουαλική εκμετάλλευση. Ειδικότερα υποστηρίζεται από την παραπάνω γνώμη πως η ίδια η πράξη δε δημιουργεί ούτε μπορεί να δημιουργήσει κίνδυνο για τα ανωτέρω έννομα αγαθά, αν δεν παρεμβληθεί αυτοκυβερνούμενη ενέργεια κάποιου ατόμου η οποία και τα προσβάλλει. Υπ' αυτό το πρίσμα, η διάταξη φαίνεται να τιμωρεί τη διέγερση σε προσβολή ανηλικότητας κατ' αναλογία του 184 Π.Κ.⁴ Δηλαδή θα μπορούσαμε να μιλάμε για μια πρόκληση σε τέλεση εγκλήματος, όπου το θιγόμενο έννομο αγαθό είναι η δημόσια τάξη.

Σύμφωνα με διαφορετική γνώμη το προστατευόμενο έννομο αγαθό στο αδίκημα της παιδικής πορνογραφίας αφορά στον ανήλικο. Η πορνογραφία ανηλίκων συνιστά μια κυρίαρχη μορφή γενετήσιας εκμετάλλευσης αυτών. Συνεπώς, εφόσον θεωρούμε πως προέχει η προστασία των ανηλίκων στο άρθρο 348Α –τόσο ως χρηστών όσο και ως θυμάτων εκείνων που παράγουν και διακινούν πορνογραφικό υλικό- μπορεί να υποστηριχθεί ότι στην παραπάνω διάταξη το προστατευόμενο έννομο αγαθό είναι η ανηλικότητα.⁵

Σημειώσεις Τέλους

1. Βλ. *ΙΔΡΥΜΑ ΜΑΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΣΕΙΡΑ ΟΜΑΔΑΣ ΝΕΩΝ (ΙΜΔΑ)*, *Η παιδική πορνογραφία στο διαδίκτυο, επιστημ. Εποπτεία Δ. Κιούπη, επιμ. Α. Ιωαννίδου εκδ. 2007, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, Αθήνα 2007, σ.41-42.*

2. Βλ. *Γ. Νούσκαλη, Πορνογραφία ανηλίκων: Τα κρίσιμα ζητήματα του άρθρου 348Α ΠΚ, ΠοινΔικ 7/2006, σ. 908 επ.*

3. Για τις διακρίσεις των εγκλημάτων σε βασικές μορφές, προνομιούχες και διακεκρίμενες παραλλαγές αυτών, βλ. *Ι. Μανωλεδάκη, Ποινικό Δίκαιο, Επιτομή Γενικού Μέρους, άρθρα 1-49 ΠΚ, ζ' έκδοση, πλήρως αναθεωρημένη με την επιμέλεια Μ. Καϊάφα-Γκιμπάντι/Ε. Συμεωνίδου-Καστανίδου, εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2005, σ. 383 και επ.*

4. Βλ. *Ε. Συμεωνίδου-Καστανίδου, Η εμπορία ανθρώπων στο διεθνές περιβάλλον και η ποινική της αντιμετώπιση στο ελληνικό δίκαιο, σε: Ε. Συμεωνίδου-Καστανίδου/Χρ. Κοσμίδης/Γ. Δημήτρηνας, Ο νέος νόμος 3064/2002 για την εμπορία ανθρώπων, Εταιρία Νομικών Βορείου Ελλάδος, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2003, επιμ. Ε. Συμεωνίδου-Καστανίδου, σ. 46.*

5. Βλ. *Γ. Νούσκαλη, Πορνογραφία Ανηλίκων, ό.π. σ. 908 επ.*

Ως παιδική πορνογραφία ορίζεται η «οιαδήποτε αναπαράσταση και με οποιοδήποτε μέσο, παιδιού, εμπλεκόμενου σε πραγματικές ή εικονικές γενετήσιες δραστηριότητες, ή η οιαδήποτε απεικόνιση των γενετησίων οργάνων παιδιού για πρωτευόντως σεξουαλικούς σκοπούς»